การพัฒนาสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย

เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์*[1] บุษราคัม ยอดชะลูด[2]
benjamaporn.sur@crru.ac.th*

ส่งบทความ 19 สิงหาคม 2569 แก้ไข 3 ตุลาคม 2569 ตอบรับ 6 ตุลาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังใช้สื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย 3) เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนหลังใช้สื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยและ4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ตัวอย่างซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 12 คนจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำสุด โรงเรียนละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ที่นำเสนอเนื้อหาเป็นภาษาไทย ภาษาอาข่า และภาษาลาหู่ โดยใช้เสียงภาษาไทยแทนเสียงภาษาชาติพันธุ์ 2) แบบประเมินคุณภาพสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ จำนวน 10 ข้อ 3) แบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 5 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และดัชนีประสิทธิผล

ผลการวิจัยพบว่า

1) คุณภาพของสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34

2) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 4.17 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.33 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65

3) สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7143 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.43 แสดงว่าภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นและ

4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45

คำสำคัญ: นิทานภาษาชาติพันธุ์, ทักษะการอ่านภาษาไทย, โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

---

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ

[1-2] คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

The Development of Ethnic-Language Storybooks for Enhancing Thai Reading Skills among Students in Border Patrol Police Schools in Chiang Rai Province

Benjamaporn Suriyawong[*1] Bussarakham Yodchalood [2]
benjamaporn.sur@crru.ac.th*

Received: August 19, 2026 Revised: October 3, 2026 Accepted:: October 6, 2026

Abstract

This study aimed to: (1) develop ethnic-language storybooks to enhance students' Thai reading skills; (2) compare the Thai reading skills of students before and after learning with the storybooks; and (3) examine students' satisfaction after using the ethnic-language storybooks. and (4) investigate students' satisfaction with the use of the ethnic-language storybooks. The participants were 12 students selected through purposive sampling, with one student who had the lowest Thai language achievement selected from each school. The research instruments consisted of: (1) ethnic- language storybooks presenting content in Thai, Akha, and Lahu, with ethnic-language pronunciation represented in Thai script; (2) a 10-item quality assessment form for the ethnic-language storybooks; (3) examine the effectiveness index of students' learning outcomes after using the ethnic-language storybooks to enhance Thai reading skills; and a- 5 item student' satisfaction questionaire.

The findings revealed that:

(1) the overall quality of the ethnic-language storybooks for enhancing Thai reading skills was rated at a high level (M=2.83, S.D.=0.34);

(2) the students' mean Thai reading score after learning was higher than their mean score before learning. The mean pre-test score was 4.17 (S.D.=0.83), while the mean post-test score was 8.33 (S.D.=0.65);

(3) the effectiveness index of the ethnic-language storybooks was 0.7143, or 71.43%, indicating that the students' Thai reading skills improved after learning with the storybooks; and

(4) the students' overall satisfaction with the ethnic-language storybooks was rated at a high level (M=2.69, S.D.=0.45).

Keywords: Ethnic-Language Storybooks, Thai Reading Skills, Border Patrol Police Schools

* Corresponding Author

[1-2] Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

บทนำ

ปัญหาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีนักเรียนชาติพันธุ์คือ ปัญหาด้านการอ่านภาษาไทย เนื่องจากนักเรียนชาติพันธุ์มักใช้ภาษาแม่สื่อสารในชีวิตประจำวัน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้นักเรียนต้องเรียนภาษาไทยแต่อิทธิพลทางภาษาแม่มีบทบาทอย่างมาก กล่าวคือ นักเรียนพูดภาษาไทยกลางน้อยหรือบางคนไม่พูดเลย จะพูดแต่ภาษาแม่ตลอดทั้งวัน จึงทำให้เด็กพูดและอ่านภาษาไทยกลางไม่คล่อง และไม่ชัดเจนตามหลักเกณฑ์ทางภาษาไทย สอดคล้องกับคำกล่าวของ คงเดช กี่สุขพันธ์ (2561) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่ไม่ได้พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ถือเป็นกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ นักเรียนกลุ่มนี้ต้องการแนวทางเฉพาะที่จะช่วยให้พวกเขาเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักฐานจากทั่วโลกรวมถึงในประเทศไทย ชี้ให้เห็นแล้วว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อเรียนด้วยภาษาแม่ในช่วงปีแรก ๆ ของการเข้าเรียน ซึ่งช่วยให้พวกเขามีพื้นฐานที่ดีในการเรียนรู้ภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ตามมา

จากการศึกษารายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O–NET) ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 12 แห่งในจังหวัดเชียงราย พบว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในภาพรวมมีคะแนนผลการทดสอบความรู้เฉลี่ยในทักษะภาษาไทยต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ โดยคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 54.29 คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อยู่ที่ 43.10 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย, 2563)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O–NET) ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 12 แห่งในจังหวัดเชียงรายดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีผลคะแนนรวมค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ผลการทดสอบต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องมาจากปัญหาด้านการอ่านภาษาไทยซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้วิชาอื่นๆ สอดคล้องกับการลงพื้นที่สถานศึกษาเพื่อสำรวจปัญหาด้านการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาเบื้องต้นในการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนเกิดจากบริบทการใช้ภาษา เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์และใช้ภาษาชาติพันธุ์ซึ่งเป็นภาษาแม่ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้มีโอกาสใช้และเรียนรู้ภาษาไทยเป็นหลักเฉพาะในสถานศึกษา จึงอาจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดอันตรภาษา (Interlanguage) ซึ่งอธิบายว่า ในระหว่างการเรียนรู้ภาษาที่สอง ผู้เรียนจะสร้างระบบภาษาของตนเองขึ้นโดยอาศัยความรู้จากภาษาแม่ร่วมกับความรู้ในภาษาใหม่ที่กำลังเรียนรู้ ส่งผลให้การใช้ภาษาในบางช่วงอาจยังไม่เป็นไปตามรูปแบบของภาษาเป้าหมาย โดยเฉพาะเมื่อผู้เรียนพบคำศัพท์หรือโครงสร้างภาษาที่ไม่คุ้นเคย อาจนำรูปแบบจากภาษาแม่มาใช้ร่วมกับภาษาที่สอง (Corder, 1982) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จึงควรคำนึงถึงพื้นฐานภาษาแม่ของผู้เรียน และนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและพัฒนาทักษะภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพื้นฐานทางภาษาและความสนใจของผู้เรียนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะสื่อนิทาน ซึ่งเหมาะกับการทำเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่าน เนื่องจากมีเนื้อหา รูปแบบเรื่องราวร่วมกับภาพประกอบที่มีสีสัน สามารถดึงดูดความสนใจและสร้างความเพลิดเพลินในการเรียนรู้สอดคล้องกับ เกริก ยุ้นพันธ์ (2560) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านหรือนิทานส่งเสริมการอ่านเป็นสื่อที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ทั้งความรู้และความบันเทิง เนื้อหาอาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นหรือดัดแปลงจากเรื่องจริง โดยผู้เรียบเรียงสามารถนำจินตนาการมาประกอบและปรับภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทั้งนี้ นิทานยังมีส่วนช่วยส่งเสริมจินตนาการและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบุคคลรอบข้าง นอกจากนี้ ศักดา บุญภา (2562) กล่าวถึงความน่าสนใจของนิทานที่มีต่อผู้เรียนว่านิทานสำหรับเด็กเป็นการบอกเล่าเรื่องราวผ่านตัวละครต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวละครที่เป็นมนุษย์หรือสัตว์น้อยใหญ่ รวมไปถึงตัวละครที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของเด็ก ๆ อาทิเช่น เทวดาและนางฟ้า การใช้สื่อนิทานจะช่วยส่งเสริมให้เด็กๆ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังสามารถสร้างจินตนาการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตัวเอง

สอดคล้องกับ สุภัทร แก้วพัตร (2560) กล่าวไว้ว่า ภาวะหลายภาษา (multilingualism) เป็นภาวะที่คนใดคนหนึ่งมีความรู้หรือสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้มากกว่าหนึ่งคำ คนที่มีภาวะหลายภาษา เรียกว่า คนหลายภาษา (multilingual) หากสามารถใช้ภาษาได้ดีเท่า ๆ กัน หรือสื่อสารแบบเจ้าของภาษามาตั้งแต่เกิด ก็จะสามารถสื่อสารภาษาทั้งสองได้ ลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อทักษะการอ่านภาษาไทย ทำให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ในระดับที่ดียิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นอีกหนึ่งกำลังในการเป็นแรงขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ในการบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 12 แห่ง ในจังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังใช้สื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย
3. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนหลังใช้สื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชาติพันธุ์อาข่าและลาหู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย จำนวน 12 แห่ง จำนวน 96 คน

1.2 ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเชียงราย 12 แห่ง โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 12 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีผลการเรียนรายวิชาภาษาไทยต่ำที่สุดของแต่ละโรงเรียน

2. ด้านเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ครอบคลุมทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านและเข้าใจคำประโยค และข้อความสั้น ๆ ที่เหมาะสมกับระดับชั้น

สื่อนิทานนำเสนอเนื้อหา 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอาข่า และภาษาลาหู่ โดยถอดเสียงภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ด้วยอักษรไทย คำศัพท์ภาษาไทยที่ใช้ในการแต่งนิทานคัดเลือกจากบัญชีคำพื้นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และคำศัพท์ที่ปรากฏในเนื้อหาตามหลักสูตร ส่วนคำศัพท์ภาษาอาข่าและภาษาลาหู่รวบรวมจาก ผู้รู้ในชุมชน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน หรือเอกสารคำศัพท์ภาษาชาติพันธุ์ และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องด้านความหมายและการถอดเสียงโดยผู้รู้หรือเจ้าของภาษา ก่อนนำมาใช้ในสื่อนิทาน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ หมายถึง นิทานเกี่ยวกับตำนาน คำสอน ที่สอดแทรกสุภาษิตและสำนวนไทย มีแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน แบบฝึกกิจกรรมระหว่างใช้สื่อนิทาน ใช้เสียงภาษาไทยแทนเสียงภาษาอาข่า และเสียงภาษาไทยแทนเสียงภาษาลาหู่ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในจังหวัดเชียงราย

4.2 นักเรียน หมายถึง นักเรียนชาติพันธุ์อาข่าและลาหู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย ทั้ง 12 แห่ง คือ 1.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อาชีวศึกษา เชียงราย-พะเยา 2.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เทคนิคดุสิต 3.ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตะเวนชายแดนบ้านจะนู 4.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังวาลวิทย์ 8 5.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบำรุงที่112 6.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 4 7.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 4 รอบ 2 เมษายน 2546 บ้านนาโต่ 8.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านดอยล้าน 9.ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนอินทรีอาสา (บ้านห้วยน้ำกืน) 10.โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนชนัตถ์ปิยะอุย 11.ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านฟ้าไทยงาม และ 12.ศูนย์การเรียนรู้ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยกุ๊ก

4.3. ทักษะการอ่านภาษาไทย หมายถึง หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการอ่านในใจและทำความเข้าใจภาษาไทยจากคำ ประโยค และข้อความสั้น ๆ ที่ปรากฏในสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ ประกอบด้วยความสามารถดังต่อไปนี้ 1) จดจำและเข้าใจความหมายของคำศัพท์ภาษาไทย 2) เข้าใจความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ เชื่อมโยงคำหรือประโยคกับภาพและเหตุการณ์ในนิทาน 3) ระบุตัวละคร เหตุการณ์ และลำดับเรื่องได้ และ 4) จับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

4.4 ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้สื่อนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย การวัดความพึงพอใจใช้รูปแบบเป็นภาพหน้าคนมี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์และศึกษาผลการใช้สื่อในการส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในขั้นศึกษาผลการใช้สื่อ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองเบื้องต้นแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest–Posttest Design) โดยทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนเรียน จากนั้นจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ และทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทยหลังเรียนด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกัน

ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชาติพันธุ์อาข่าและลาหู่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 12 แห่ง โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยต่ำที่สุดของแต่ละโรงเรียน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหา การออกแบบและพัฒนาสื่อ การตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้สื่อ และการศึกษาผลการใช้สื่อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ปัญหาการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชาติพันธุ์

การใช้ภาษาแม่ในการเรียนรู้ และการสร้างสื่อนิทานสำหรับเด็ก นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ และทักษะการอ่านที่ต้องการพัฒนา ตลอดจนศึกษารายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดเชียงราย และลงพื้นที่สำรวจสภาพปัญหาการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าและลาหู่ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและการสำรวจนำมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดเนื้อหา รูปแบบ และจุดประสงค์ของสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ โดยกำหนดจุดประสงค์ของสื่อให้สอดคล้องกับทักษะการอ่านภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากนั้นกำหนดโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก ลำดับเหตุการณ์ และแนวคิดสำคัญของเรื่อง พร้อมทั้งคัดเลือกคำศัพท์และข้อความภาษาไทยที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียน เนื้อหาของนิทานนำเสนอเป็นภาษาไทย ภาษาอาข่า และภาษาลาหู่ โดยภาษาชาติพันธุ์เขียนถ่ายทอดเสียงด้วยอักษรไทย มีการสอดแทรกสุภาษิต สำนวน ข้อคิด และคติสอนใจ รวมทั้งจัดทำคำถามและกิจกรรมหลังการอ่านเพื่อทบทวนความเข้าใจและส่งเสริมการคิดของนักเรียน เมื่อเรียบเรียงเนื้อหาเสร็จแล้วจึงออกแบบรูปเล่ม ขนาดตัวอักษร ภาพประกอบ สี และการจัดวางองค์ประกอบของหน้า ก่อนจัดทำเป็นสื่อนิทานฉบับร่างในรูปแบบสี่สี จำนวน 1 เรื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้ ผู้วิจัยนำสื่อนิทานฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและประเมินคุณภาพด้านรูปเล่ม เนื้อหา ภาษา ภาพประกอบ และความเหมาะสมต่อการส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย จากนั้นปรับปรุงสื่อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่นักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยจริง การทดลองใช้มุ่งพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาภาษา ขนาดตัวอักษร ภาพประกอบ กิจกรรม และระยะเวลาที่ใช้ พร้อมทั้งทดลองใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบ ก่อนนำผลที่ได้มาปรับปรุงสื่อและเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาผลการใช้สื่อ ผู้วิจัยนำสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับตัวอย่าง โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน จากนั้นครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ในคาบเรียนเสริมคาบละ 40 นาที จำนวน 1 คาบที่ทดลองในบริบทนักเรียนที่คล้ายกัน เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียนและตอบแบบวัดความพึงพอใจ หลังจากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล ตรวจให้คะแนน วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด ได้แก่ 1) สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์และแบบประเมินคุณภาพสื่อ 2) แบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทย และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยมีรายละเอียดการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้วิจัยพัฒนาสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนเนื้อหานำเสนอเป็นภาษาไทย ภาษาอาข่า และภาษาลาหู่ โดยถอดเสียงภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ด้วยอักษรไทย จากนั้นนำสื่อฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและประเมินคุณภาพก่อนปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์ แบบประเมินคุณภาพสื่อสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและเกณฑ์การประเมินสื่อ นิทาน และหนังสือสำหรับเด็ก ประกอบด้วยข้อประเมินจำนวน 10 ข้อ ครอบคลุมด้านรูปเล่ม เนื้อหา ภาษา ภาพประกอบ และความเหมาะสมในการส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย ลักษณะของแบบประเมินเป็นมาตรประมาณค่า 3 ระดับที่ผู้วิจัยกำหนด ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อย ให้คะแนน 3, 2 และ 1 ตามลำดับ แบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ของ Likert (อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด 2553) แบบประเมินผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินพบว่า สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34

ตัวอย่างภาพนิทานไก่น้อยดาวี ฉบับภาษาอาข่า

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการวัดทางการอ่านภาษาไทย และเนื้อหาในสื่อนิทาน จากนั้นจัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบและสร้างข้อสอบฉบับร่างจำนวน 20 ข้อเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบพบว่า ข้อสอบมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66–1.00 และมีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 15 ข้อ หลังจากนั้นนำข้อสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายแต่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน แล้ววิเคราะห์คุณภาพรายข้อ พบว่า ข้อสอบที่ได้รับการคัดเลือกมีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.40–0.60 และมีค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม มีค่าตั้งแต่ 0.644–0.869 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบไว้ใช้จริงจำนวน 10 ข้อ และตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของสูตรครอนบราช (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556) สำหรับข้อสอบที่ให้คะแนนแบบ 1 และ 0 พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.943 แสดงว่าแบบทดสอบมีคุณภาพ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 3 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556, หน้า 121) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 2.34–3.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก ค่าเฉลี่ย 1.67–2.33 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ย 1.00–1.66 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับพอใช้ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล และจิตวิทยา ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา ก่อนปรับปรุงและจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลการใช้เครื่องมือพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45

4. การดำเนินการวิจัย

ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยประสานผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 12 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน วิธีใช้สื่อนิทาน และบทบาทของครูผู้สอน พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อนิทาน แบบทดสอบ แบบบันทึกคะแนน และแบบวัดความพึงพอใจให้ครบถ้วน จากนั้นคัดเลือกนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน

ในระยะก่อนการทดลอง ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยดำเนินการทดสอบตามคำชี้แจงเดียวกันทุกโรงเรียน จากนั้นตรวจให้คะแนนและบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นข้อมูลก่อนการทดลอง

ในระยะดำเนินการทดลอง ครูผู้สอนนำสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ไปใช้ในคาบเรียนเสริม คาบละ 40 นาที จำนวน 1 คาบ โดยเริ่มจากการนำเข้าสู่บทเรียนด้วยการสนทนาเกี่ยวกับตัวละคร เหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ต่อด้วยการแนะนำคำศัพท์ภาษาไทย ภาษาอาข่า และภาษาลาหู่ที่ปรากฏในนิทาน ครูอ่านนิทานเป็นตัวอย่างโดยเน้นการออกเสียงคำภาษาไทยให้ถูกต้องและชัดเจน แล้วให้นักเรียนอ่านตาม อ่านร่วมกัน และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล ระหว่างการจัดกิจกรรม ครูอธิบายความหมายของคำและข้อความโดยเชื่อมโยงภาษาไทยกับภาษาชาติพันธุ์ ให้นักเรียนตอบคำถามหลังการอ่าน และร่วมกันสรุปสาระสำคัญ ข้อคิด และคำศัพท์จากเรื่อง

เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียน จากนั้นตรวจให้คะแนนและบันทึกผลเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน หลังจากทำแบบทดสอบแล้ว ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 5 รายการ โดยครูอธิบายวิธีการตอบและอ่านข้อความให้นักเรียนฟัง แต่ไม่ชี้นำคำตอบ เมื่อดำเนินการครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยรวบรวมแบบทดสอบ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบบันทึกคะแนนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำข้อมูลไปประมวลและวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์คุณภาพของสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ โดยนำค่าเฉลี่ยของผลการประเมินคุณภาพสื่อและความพึงพอใจมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังเรียน พิจารณาจากคะแนนรวม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน รวมทั้งวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) เพื่อแสดงสัดส่วนความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นภายหลังการจัดการเรียนรู้เมื่อเทียบกับคะแนนสูงสุดที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นได้

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 คุณภาพของสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านรูปเล่ม			
1.1 รูปเล่มสวยงามน่าสนใจ	2.87	0.35	มาก
1.2. เนื้อหาเหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1	2.85	0.38	มาก
1.3. ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจนและเหมาะสม	2.85	0.35	มาก
1.4. ภาพประกอบมีสีสันสวยงาม น่าสนใจ	2.80	0.32	มาก
1.5. ภาพประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	2.82	0.35	มาก
2. ด้านเนื้อหา			
2.1 เนื้อหาถ่ายทอดโดยใช้ภาษาชาติพันธุ์	2.88	0.38	มาก
2.2 เนื้อหาภาษาไทยมีการถ่ายทอดเข้าใจง่าย ชัดเจน	2.82	0.35	มาก
2.3 เนื้อหาสอดแทรกคติ ข้อคิดสอนใจ	2.83	0.32	มาก
2.4 เนื้อหาสัมพันธ์กับภาพประกอบ	2.85	0.33	มาก
2.5 การเรียนรู้ด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย	2.80	0.35	มาก
รวม	2.83	0.34	มาก

จากตารางที่ 1 คุณภาพของสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=2.83 S.D.=0.34)

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 คน

คนที่	คะแนนที่ได้		
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
1	5	8	3
2	4	9	5
3	4	7	3
4	3	9	6
5	5	9	4
6	4	8	4
7	5	8	3
8	3	8	5
9	4	9	5
10	5	8	3
11	5	9	4
12	3	8	5
รวม	50	100	
ค่าเฉลี่ย	4.17	8.33	4.17
S.D	0.83	0.65	1.03

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ก่อนเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 (S.D=0.83) และหลังเรียนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.33 (S.D=0.65)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) (n = 12)

สถิติ	ก่อนเรียน (Pre-test)	หลังเรียน (Post-test)	ผลต่าง (D)
คะแนนรวม (Σ)	50	**100**	50
ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	4.17	**8.33**	4.17
SD (Sample, n−1)	0.83	**0.65**	1.03
คะแนนต่ำสุด (Min)	3	**7**	3
คะแนนสูงสุด (Max)	5	**9**	6
ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) 0.7143			

ค่า E.I. (ร้อยละ) = 71.43%

จากตารางที่ 3 ดัชนีประสิทธิผลของผู้เรียนจำนวน 12 คน มีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 คะแนน (S.D. = 0.83) และคะแนนหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 8.33 (S.D.=0.65) โดยมีผลรวมคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 50 คะแนน และผลรวมคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 100 คะแนน เมื่อคำนวณค่าดัชนีประสิทธิผล พบว่า มีค่า E.I. เท่ากับ 0.7143 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.43 แสดงว่า ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 71.43 ของคะแนนส่วนที่สามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นได้จากคะแนนก่อนเรียน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ภาษาในเนื้อเรื่องเข้าใจได้	2.75	0.51	มาก
2. นักเรียนชอบอ่านสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์	2.91	0.28	มาก
3. ขนาดตัวหนังสือชัดเจน อ่านง่าย	2.58	0.51	มาก
4. ภาพประกอบมีสีสันสวยงาม	2.75	0.45	มาก
5. นักเรียนชอบเรียนนิทานภาษาชาติพันธุ์ที่สร้างขึ้น	2.50	0.52	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.69	0.45	มาก

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=2.69, S.D.=0.45)

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณภาพของสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดเชียงราย โดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ประกอบด้วยเนื้อหาภาษาไทย ภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ โดยภาษาชาติพันธุ์เขียนด้วยตัวอักษรไทย ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย และเข้าใจความหมายของสื่อนิทานโดยผ่านอักษรไทยที่ใช้แทนเสียงภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ สอดแทรกข้อคิด คติสอนใจให้แก่นักเรียน มีคำถามให้นักเรียนเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการคิดให้แก่นักเรียน ซึ่งสื่อในรูปแบบของนิทานจะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรัญญา ไวบรรเทา (2563) โดยนิทานที่สร้างขึ้นเริ่มจากการแจกลูกคำเพื่อสะกดคำและทักษะการอ่าน โดยใช้นิทานมาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยให้แก่นักเรียน โดยนำคำพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แต่งเป็นนิทานในรูปแบบบทร้อยกรองสั้น ๆ มีแง่คิดจากเรื่อง มี ภาพประกอบสวยงาม ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เสริมสร้างทักษะการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนสูงขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ พบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนเท่ากับ 4.16 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 41.60 และได้คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.33 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.30 เนื่องด้วยนักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาไทยที่สูงขึ้นหลังจากการใช้สื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ที่มีคุณภาพ เนื่องด้วยรูปเล่มประกอบด้วยเนื้อหาที่อ่านง่าย มีการใช้อักษรไทยแทนเสียงภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจ และมีรูปภาพสีประกอบกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนให้เกิดความอยากเรียนรู้ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิกร อุดมศิลป์ และจาตุรนต์ ศรีจินดา (2568) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้หนังสือนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความสนใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะภาษา ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประภัสสร ชโลธร และคณะ (2569) ที่พัฒนานวัตกรรมสื่อนิทานและสื่อมัลติมีเดียสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยออกแบบสื่อนิทานให้มีภาพประกอบที่เหมาะสมกับวัย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและสื่อความหมายได้ดี ตลอดจนใช้สื่อมัลติมีเดียที่ประกอบด้วยภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว ซึ่งผลการทดลองพบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การออกแบบสื่อนิทานให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และการนำเสนอเนื้อหาผ่านองค์ประกอบที่หลากหลาย สามารถช่วยกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้ เรื่องเล่าหรือนิทานช่วยกระตุ้นจินตนาการ ทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์ของตัวละครกับสถานการณ์จริง และช่วยให้จดจำและเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น ขณะเดียวกัน การนำเสนอข้อมูลผ่านภาพ เสียง และวิดีโอยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนสามารถรับข้อมูลผ่านหลายช่องทาง ประเด็นนี้สามารถใช้สนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ได้ว่า การใช้สื่อนิทานชาติพันธุ์ที่มีทั้งเนื้อเรื่อง ภาษา และภาพประกอบที่สัมพันธ์กัน อาจช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น จึงเอื้อต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย

3. ค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่มีต่อสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย มีค่าเท่ากับ 0.7143 หรือร้อยละ 71.43 แสดงว่าภายหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.43 ของคะแนนส่วนที่สามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นได้จากคะแนนก่อนเรียน ผลดังกล่าวสะท้อนว่าสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้ ผลที่เกิดขึ้นอาจเนื่องมาจากสื่อได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับพื้นฐานทางภาษาและระดับความสามารถของผู้เรียน โดยนำเสนอภาษาไทยร่วมกับภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ ใช้คำศัพท์และข้อความที่เหมาะสมกับนักเรียน มีภาพประกอบและคำถามหลังการอ่าน รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกอ่านตามครู อ่านร่วมกัน และอ่านเป็นรายบุคคล จึงช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งการอ่านและความเข้าใจควบคู่กัน ผลการศึกษานี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับ อรุณรัตน์ คำแดง สรรพสิริ ส่งสุขรุจิโรจน์ และกชกร ธิปัตดี (2566) ที่พบว่าชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และ ศุภรา บุญชาญ และคมกฤช ตาชม (2569) ที่พบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านโดยใช้นิทานพื้นบ้านชาติพันธุ์ม้งช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านคำศัพท์และการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้น แม้งานวิจัยดังกล่าวจะใช้ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพของสื่อต่างจากการศึกษาครั้งนี้ แต่ต่างสะท้อนว่า การใช้นิทานที่เชื่อมโยงกับภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียนสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านได้

4. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยนิทานชาติพันธุ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องด้วยสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนประกอบด้วยเนื้อหาภาษาไทย ภาษาอาข่าและภาษาลาหู่ที่เขียนด้วยอักษรไทย สื่อนิทานมีภาพประกอบสีสันสวยงามสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และมีคำถามกระตุ้นและส่งเสริมการคิดของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านภาษาไทยได้ดีขึ้น ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสรัสพัต คงมณี และคณะ(2563) พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานชาดกเป็นสื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก โดยเด็กมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม สามารถยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน และแสดงพฤติกรรมด้านจิตใจที่เหมาะสม ได้แก่ การมีสติ สมาธิ ความเพียร และวินัย สะท้อนให้เห็นว่านิทานเป็นสื่อที่สามารถสร้างความสนใจและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่า สื่อการเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมกับผู้เรียนสามารถช่วยสร้างทัศนคติที่ดี กระตุ้นความสนใจ และส่งเสริมความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปภังกร หมัดตะทวี และพล เหลืองรังสี (2569) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมนิทานร่วมกับเทคนิค 5W1H โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.93, S.D.=0.20) ทั้งในด้านสื่อประสมนิทานและด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากสื่อมีเนื้อหาน่าสนใจ เนื้อเรื่องกระชับ ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน และกระบวนการจัดการเรียนรู้สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยดังกล่าวสนับสนุนให้เห็นว่า สื่อนิทานที่มีเนื้อหาเหมาะสม มีองค์ประกอบทางภาพและภาษาที่น่าสนใจ ตลอดจนมีกิจกรรมหรือคำถามที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม สามารถสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยนิทานชาติพันธุ์ซึ่งอยู่ในระดับมาก จึงอาจเกิดจากการที่สื่อมีความเหมาะสมกับวัย มีเนื้อหาและภาษาที่สัมพันธ์กับพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมของผู้เรียน รวมทั้งมีภาพประกอบและกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสนุกสนาน กระตุ้นความสนใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ องค์ประกอบดังกล่าวไม่เพียงช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังเอื้อต่อการฝึกฝนและพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนำสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปใช้ ครูผู้สอนควรให้นักเรียนได้ฝึกอ่านซ้ำๆ และฝึกอย่างต่อเนื่อง มีการตั้งคำถามเพิ่มเติมในลักษณะถามตอบเชิงสนทนา เนื่องด้วยผู้เรียนอยู่ในวัยประถมศึกษาตอนต้นที่พึ่งจะพ้นวัยปฐมวัย การถาม-ตอบในลักษณะการสนทนา ช่วยกระตุ้นและพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียน

2. ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านเป็นกลุ่ม เพราะการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการระดมความคิด ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และความกล้าแสดงออกมีภาวะความเป็นผู้นำ ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน และเป็นการช่วยแก้ปัญหาให้แก่เด็กที่มีปัญหาการอ่าน โดยวิธีการให้เด็กเก่งช่วยเด็กอ่อน ส่งเสริมทักษะความสามารถในการอ่านให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างสื่อนิทานภาษาชาติพันธุ์อื่น ๆ นอกจากภาษาอาข่า และลาหู่ เนื่องด้วยจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น ด้วยเทคนิคการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทย

เอกสารอ้างอิง

เกริก ยุ้นพันธ์. (2560). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก: ประวัติและวิวัฒนาการ เทคนิคการเขียน และการวาด ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก นิทานและเทคนิคการเล่านิทาน*. กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.

คงเดช กี่สุขพันธ์. (2561, 8 กันยายน). *การศึกษาโดยใช้ภาษาแม่เป็นฐาน สร้างโอกาสที่เท่าเทียมในการเรียนรู้ให้กับเด็กชาติพันธุ์*. UNICEF Thailand, https://www.unicef.org/thailand/th/press-releases/

ธนัทพัชร์ อยู่โต, และผุสดี กลิ่นเกษร. (2564). การพัฒนานิทานแอนิเมชั่นเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, *หนังสือประมวลบทความการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม เรื่องการวิจัยและนวตักรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่16).* https://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/8380

นันทิกร อุดมศิลป์, และจาตุรนต์ ศรีจินดา (2568). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้หนังสือนิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ จังหวัดตาก. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, *4*(6), 479–487, https://so06.tci-thaijo.org/index.php/IEJ/article/view/291610

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.

_____. (2556). *การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). วิริยาสาสน์.

ประภัสสร ชโลธร, กนกกร เมตตาจิต, จิรศักดิ์ วิพัฒน์โสภากร, กิติกร ทิพนัด, และสิรินาถ จงกลกลาง. (2569). การพัฒนานวัตกรรมสื่อนิทานและสื่อมัลติมีเดียที่ใช้แนวคิดสนามเชิงบวกในการปรับพฤติกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารชัยพฤกษ์ภิรมย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 8*(2), 191–204. https://so16.tci-thaijo.org/index.php/JPPJ/article/view/3644

ปภังกร หมัดตะทวี, และพล เหลืองรังสี (2569). การพัฒนาสื่อประสมนิทานร่วมกับเทคนิค 5W1H เพื่อเสริมสร้างความสามารถการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 9(2), 41–50, https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD/article/view/10300

วรัญญา ไวบรรเทา. (2563). การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญารมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต]. https://rsuirlibrary.rsu.ac.th/bitstream/123456789/532/1/Waranya%20%20%20Waibanthao.pdf

ศักดา บุญภา. (2562). *การสร้างกราฟมโนภาพจากนิทานภาษาไทยสำหรับเด็กเพื่อใช้ในการสร้างภาพประกอบอัตโนมัติ.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา]. https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=95&RecId=32977&obj_id=189668&showmenu=no

ศุภรา บุญชาญ และคมกฤช ตาชม. (2569). การใช้แบบฝึกทักษะนิทานพื้นบ้านชาติพันธุ์ม้งร่วมกับแผนภาพโครงเรื่อง : ผลต่อพุทธิปัญญาด้านการอ่านภาษาอังกฤษและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารจิตวิทยาพุทธศาสตร์ประยุกต์เพื่อสังคม,* 12(1), 49-67. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/human/article/view/301033

สรัสพัต คงมณี, นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, และสุวัฒน์ รักทับโท. (2563). การพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้นิทานชาดกเป็นสื่อของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนวัดหนองเป้า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารการสอนสังคมศึกษา* (Journal of Teaching Social Studies), 2(2), 75–83. http://ojs.mcu.ac.th/index.php/jtss/article/view/7157

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย . (2563). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.* สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย.

สุภัทร แก้วพัตร. (2560). *ภาษากับสังคม.* มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

อรุณรัตน์ คำแดง, สรรพสิริ ส่งสุขรุจิโรจน์และกชกร ธิปัตดี. (2566). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษด้วยนิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.*วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์*, 18(2), 165–173.

Corder, S. P. (1982). *Error Analysis and Interlanguage*. Oxford University Press.